

Важливість досягнень серед кадетів та юніорів у греко-римській боротьбі

Латишев М.В.¹, Лахтадир О.В.¹, Чорній І.В.¹, Цісар В.В.², Катихін В.М.³

Київський університет імені Бориса Грінченка¹

Хмельницький національний університет²

Національна академія Національної гвардії України³

Анотація. Мета: встановити важливість досягнень серед кадетів та юніорів у греко-римській боротьбі для прогнозування подальшої кар'єри спортсмена. **Матеріал і методи.** У дослідженні використовувалися наступні методи: аналіз науково-методичної інформації та джерел Інтернету, аналіз змагальної діяльності, методи математичної статистики. Проаналізовано всі виступи збірної України на чемпіонаті Європи серед кадетів з 2000 по 2010 роки. Також проаналізовані всі виступи збірної України на чемпіонаті Європи та світу серед юніорів з 2000 по 2010 роки. Було підраховано кількість учасників, кількість переможців, кількість медалістів окремо для кожного року виступу. З метою визначення значення спортивного результату, було проаналізована подальша кар'єра всіх учасників чемпіонатів Європи серед кадетів. Аналіз проводився окремо для кадетів, які були призерами на чемпіонаті Європи та спортсменів, які не посіли призових місць. Аналогічний аналіз було проведено для всіх учасників чемпіонатів Європи серед юніорів. Вихідні дані виступів взяті з офіційного сайту міжнародної федерації боротьби United World Wrestling. **Результати:** аналіз виступів збірної України з греко-римської боротьби на чемпіонаті Європи серед кадетів показав, що переможцями стали 5,0 % спортсменів та 27,9 % призерами. Різниця між призерами та не призерами у подальших досягненнях є досить вагомою: відсоток спортсменів, які змогли вибороти путівку на участь у міжнародних змаганнях серед дорослих у 1,45 вищу у призерів, а відсоток спортсменів, які змогли досягнути успіху на цих змаганнях – 3,2 рази більше. Збірну України з греко-римської боротьби на чемпіонатах Європи серед юніорів з 2000 по 2011 представляло 77 спортсменів, з них в цілому 6,5 % спортсменів здобули золоті медалі та 39,0 % стали призерами. Серед призерів чемпіонату, значна кількість спортсменів (56,7 %) змогли вибороти право участі на змаганнях серед дорослих на високому міжнародному рівні та певна частина (40,0 %) досягла успіху на цих змаганнях. За розглянутий період часу переможцями чемпіонату світу серед юніорів ставали чотири спортсмена, це 5,0 % від загальної кількості та 21 раз спортсмени збірної ставали призерами (26,2 %). Більше 90 % спортсменів, які буди призерами на чемпіонаті світу серед юніорів змогли вибороти путівку на міжнародні змагання серед дорослих та значна частка (61,9 %) змогли досягнути успіху на змаганнях серед дорослих. Це досить високий показник, які є важливим для прогнозування виступів майбутніх спортсменів. **Висновки.** Результат виступу на змаганнях серед юніорів можна розглядати, як досить важливий критерій для прогнозування подальшої кар'єри спортсмена. В той час, як результати чемпіонату світу більш важливі ніж чемпіонати Європи.

Ключові слова: греко-римська боротьба, змагання, результат, кар'єра, кадети, ініори.

Вступ. Сучасний український спорт має постійний розвиток, про що свідчать досягнення наших спортсменів на різного виду змаганнях (Бойченко, та ін., 2020; Голоха, & Картавий, 2019; Тропін, &

Пашков, 2015; Tropin, & Boychenko, 2017). Проте підготовка та проведення змагань з різних видів спорту вимагає певної структури та методики, зокрема, відбору перспективних спортсменів для гідного

представлення спортивної школи, команди, міста чи країни на змаганнях (Голоха, & Романенко, 2021; Катихін, Тропін, & Латишев, 2021; Шандригось, та ін., 2021; Tropin, & Boychenko, 2014). Тому існує потреба у дослідженні особливостей методики проведення відбору спортсменів у таких видах спорту, як боротьба, на основі робіт сучасних науковців в галузі фізкультури та спорту та інноваційних розробок (Абдуллаєв, & Ребар, 2018; Бойченко, & Белянінов, 2017; Романенко, та ін., 2020; Тропін, & Бойченко, 2017; Вомра, 2009).

Сьогодні правильне і своєчасне вирішення завдань підготовки борців особливо залежить від рівня і глибини аналізу змагальної діяльності в олімпійському спорті з метою виявлення її нових особливостей і вимог. Такий аналіз, безумовно, відкриває нові дієві резерви підвищення якості управління, успішності підготовки та результативності виступів борців (Коробейников & Радченко, 2009; Бойко, та ін., 2014; Тропін, Луданов, & Галашко, 2020; Boychenko, Tropin, & Rarov, 2013).

Актуальність цього наукового напрямку постійно зростає в зв'язку з популяризацією спорту в світі, підвищенням соціальною значимістю перемоги та конкуренцією, а також розвитком сучасних інформаційних технологій. Сучасні технології, з кожним роком, дозволяють все більше всеосяжна та детально проводити збір та аналіз даних змагальної та тренувальної діяльності атлетів (Задорожна, 2021; Сушко, & Дорошенко, 2016; Тропін, та ін., 2020; Pityn, and et. al., 2017;).

Перспективний аналіз дозволяє простежити подальшу кар'єру молодих талановитих спортсменів; дізнатися наскільки важливі ранні спортивні досягнення для високих результатів у дорослому кар'єрі (Костюкевич, 2014; Латишев, & Тропін, 2020; Johnston, Wattie, Schorer, & Baker, 2018).

Це дані є основою для середне да довготривалого прогнозування результатів

виступів спортсменів (Латишев, та ін., 2019). Дослідження фахівців (Gulbin, and et. al., 2013; Li, and et. al., 2018; Johnston, and et. al., 2018) підтверджує необхідність досягнення певного результату на ранніх етапах (кадети та юніори) для успіху виступів у дорослій спортивній кар'єрі на міжнародному рівні.

Аналізу виступів наших збірних команд з різних видів спорту присвячено досить велику кількість робіт. За виступами наших спортсменів пильно спостерігають різні комітети і федерації, які регулярно підводяться підсумки, робляться висновки і намічають перспективи подальшого розвитку. Національний олімпійський комітет України постійно проводить аналіз виступів збірних команд на Олімпійських Іграх (Латишев, та ін., 2018; Латишев, та ін., 2020; Тропін, та ін., 2020).

Міжнародні та національні федерації з видів боротьби проводять досить глибокий аналіз виступів збірних команд на всіх офіційних міжнародних змаганнях і виявляють деякі особливості і тенденції розвитку певних видів боротьби в цілому (Тараканов, & Апойко, 2013; Шандригось, 2018; Tropin, and et. al., 2018).

Отримані дані можуть бути використані, як критерій відбору для кадетів та юніорів. Це обумовлює актуальність дослідження.

Мета дослідження – встановити важливість досягнень серед кадетів та юніорів у греко-римській боротьбі для прогнозування подальшої кар'єри спортсмена.

Матеріали та методи дослідження. У дослідженні використовувалися наступні методи: аналіз науково-методичної інформації та джерел Інтернету, аналіз змагальної діяльності, методи математичної статистики.

Проаналізовано всі виступи збірної України на чемпіонаті Європи серед кадетів з 2000 по 2010 роки. Також проаналізовані всі виступи збірної України на чемпіонаті Європи та світу серед

юніорів з 2000 по 2010 роки. Було підраховано кількість учасників, кількість переможців, кількість медалістів окремо для кожного року виступу.

З метою визначення значення спортивного результату, було проаналізована подальша кар'єра всіх учасників чемпіонатів Європи серед кадетів та визначення наступні характеристики:

- відсоток спортсменів які змогли вибори право участі та прийняли участь на міжнародних змагання серед юніорів;
- відсоток спортсменів які посіли призові місця на міжнародних змагання серед юніорів;
- відсоток спортсменів які змогли вибори право участі та прийняли участь на міжнародних змагання серед дорослих;
- відсоток спортсменів які посіли призові місця на міжнародних змагання серед дорослих.

Аналіз проводився окремо для кадетів, які були призерами на чемпіонаті Європи та спортсменів, які не посіли

призових місць. Порівняльний аналіз дозволив визначити наскільки здобути призові місця важливі на даному етапі спортивних кар'єри. Аналогічний аналіз було проведено для всіх учасників чемпіонатів Європи серед юніорів.

Вихідні дані виступів взяті з офіційного сайту міжнародної федерації боротьби United World Wrestling (unitedworldwrestling.org).

Результати дослідження та обговорення. Спортивні змагання в олімпійському спорті є центральним елементом (Вомра, 2009; Платонов, 2015), які «визначає всю систему організації, методики і підготовки спортсменів для результативної змагальної діяльності. Без змагань неможливе існування самого спорту».

Аналіз виступів збірних команд з боротьби на офіційних міжнародних змаганнях дозволяє визначити особливості та тенденції розвитку цих видів спорту в Україні. Це є актуальним завданням спорту вищих досягнень.

Таблиця 1

Кількість борців-учасників чемпіонатів Європи та їх подальші досягнення

Рік	Кількість борців, які прийняли участь на змаганнях серед кадетів	Кількість борців-учасників на змагання серед юніорів	Кількість борців-призерів на змагання серед юніорів	Кількість борців-учасників на змагання серед дорослих	Кількість борців-призерів на змагання серед дорослих
2000	10	3	1	3	0
2001	7	5	3	4	2
2002	20	7	2	3	2
2003	10	4	3	1	0
2004	10	5	2	4	0
2005	4	4	3	1	0
2006	10	3	2	2	2
2007	10	3	2	2	2
2008	10	5	3	4	1
2009	10	4	1	1	0
2010	10	6	1	3	0

Далі наведено результати аналізу виступів збірної України на чемпіонаті Європи серед кадетів. Обрано період часу з 2000 по 2010 роки з позиції таких міркувань. По-перше, у цей час на змаганнях серед кадетів приймають участь спортсмени, які прийшли займатися у

секції у час незалежності України і їх навчально-тренувальний процес повністю проходив у системі підготовки спортсменів України. По-друге, то теперішнього часу (2022 рік), вони вже пройшли всі етапи становлення спортивної

кар'єри та досягли певних результатів, які можна проаналізувати.

У таблиці 1 представлено кількість учасників та їх подальші досягнення на змаганнях серед юніорів та дорослих в залежності від рік виступів. Аналіз результатів показав, не зважаючи на рік участі у змаганнях серед кадетів, хтось зі складу збірної зміг пройти відбір на рівні юніорів та прийняв участь на міжнародних змаганнях (чемпіонат континенту або світу). Більш того частина з них зайняли призові місця. В той же час, частина спортсменів, які буди учасниками серед

кадетів, перешли у дорослий спорт та змогли бути лідерами на прийняли участь у міжнародних змаганнях. Слід зазначити, що успішні юнаки, які приймали участь у 2000, 2003, 2004, 2005, 2009 та 2010 роках не змогла досягнути результатів серед дорослих взагалі. Є певна тенденція до зменшення кількості спортсменів які отримали досягнення у подальшій кар'єрі у 2009 та 2010 роках. На рисунку 1 наведено усереднені дані у відсотках для всіх борців-призерів з 2000 по 2010 роки на чемпіонатах Європи: учасники та призери серед юнаків та дорослих.

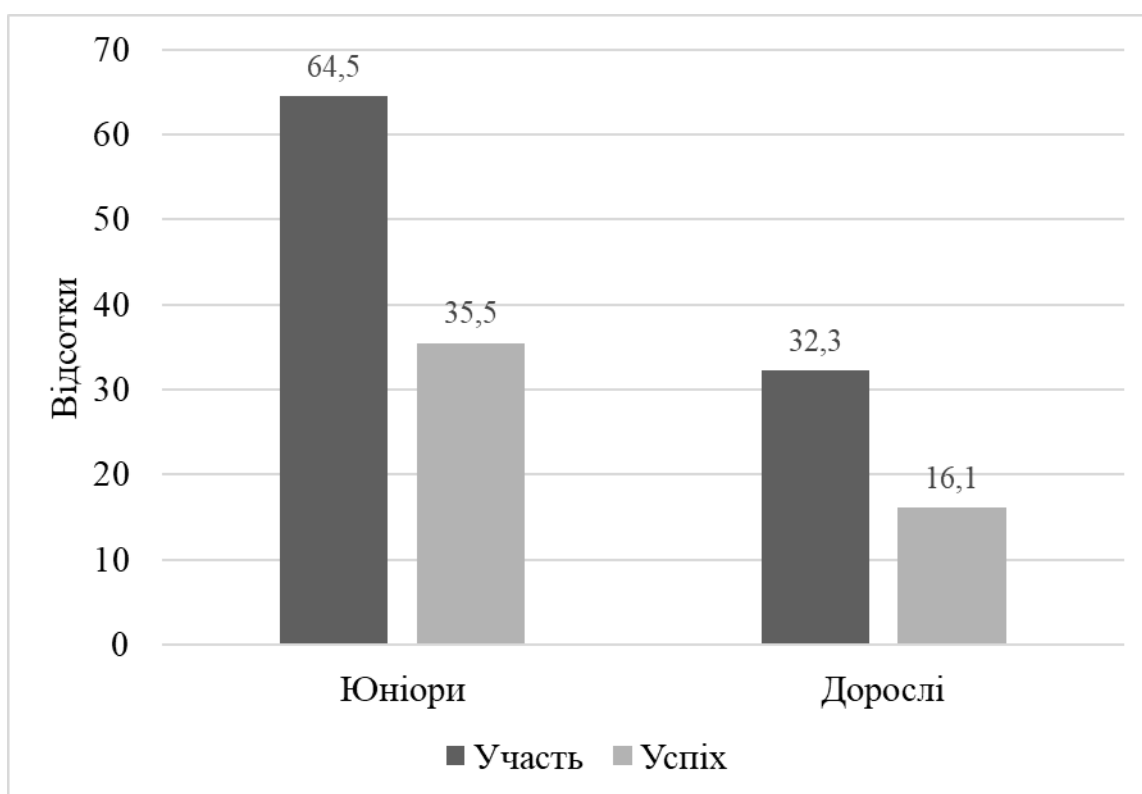

Рис. 1. Відсоток борців-призерів, які приймали участь та досягли успіху на змаганнях серед юніорів та дорослих

Більше половини призерів-кадетів (64,5 %), змогли бути вибороти путівку на міжнародні змагання серед юніорів та прийняли в них участь, але тільки 35,5 % є призерами даних змагань. Це становить різницю майже в два рази. Майже третя частина спортсменів, які були успішними на рівні кадетів (32,3 %) стали учасниками міжнародних змагань серед дорослих

(чемпіонати континентів, світу, Олімпійські ігри). Приблизно половина з них (16,1 % від загальної кількості) зайняла призові місця. Отже, слід констатувати, що показник успіху серед кадетів (зайняте призове місце на чемпіонаті Європи) статистично показує наступну тенденції: більше половини спортсменів з них приймають участь серед

юніорів, третина серед дорослих та приблизно тільки кожен 8 з них досягає успіху серед дорослих.

На рисунку 2 представлено загальна кількість спортсменів (не призерів) у відсотках, які змогли продовжити кар'єру на високому міжнародному рівні серед юніорів та дорослих.

Трохи більш третьої частини спортсменів (36,3 %) не призерів змогли вибороти путівку на участь у змаганнях серед юніорів та тільки 15,0 % змогли досягнути успіху на цих змаганнях. 22,5 % борців представляли нашу збірну на змаганнях серед дорослих та тільки 5 % посіли призові місця на цих змаганнях.

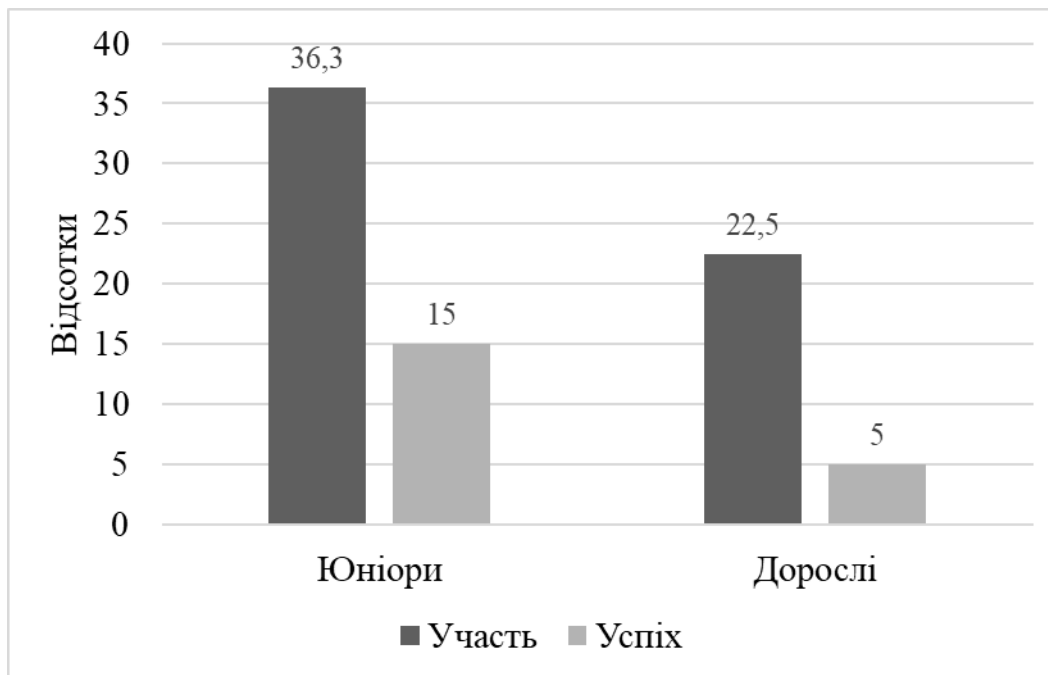

Рис. 2. Відсоток не призерів, які приймали участь та досягли успіху на змаганнях серед юніорів та дорослих

Зроблено порівняльний аналіз між досягненнями спортсменів, хто посів призові місця та не призерами. Майже за всіма розглянутими показниками призери кращі у два рази проти не призерів. Так відсоток спортсменів, які змогли вибороти путівку на участь у міжнародних змаганнях серед дорослих у 1,45 вищу у призерів, а відсоток спортсменів, які змогли досягнути успіху на цих змаганнях – 3,2 рази. Отже, є досить суттєва різниця між майбутніми досягненнями призерів та не призерів чемпіонатів Європи серед кадетів.

У таблиці 2 представлена кількість спортсменів-учасників та їх подальші здобутки у дорослому віці.

Аналіз таблиці показав, що з кожного складу що найменше 2 спортсмена змогли продовжити свої виступи на міжнародних змаганнях серед дорослих. Та з кожного складу збірної (крім збірної складу 2009 року), хтось з борців досягав успіху на змаганнях такого рівня. Найбільш талановитою молоддю була у складі 2000 та 2010 років – по три представники зі збірної досягли високих результатів на міжнародних змаганнях (призові місця на чемпіонаті Європи, світу або Олімпійських іграх). В той же час є певна тенденція до зниження після 2006 року по кількості здобутих винагород серед дорослих.

Кількість борців-учасників чемпіонатів Європи серед юніорів та їх подальші досягнення

Рік	Кількість борців	Кількість борців-учасників на змагання серед дорослих	Кількість борців-призерів на змагання серед дорослих
2000	9	4	3
2002	9	3	1
2004	7	5	2
2005	4	2	2
2006	8	4	2
2007	8	4	1
2008	8	2	1
2009	8	3	0
2010	8	5	3
2011	8	4	1

Розглянемо досягнення призерів на змаганнях серед дорослих в цілому. Більше половини спортсменів (56,7 %) змогли вибороти право участі на змаганнях серед дорослих на високому міжнародному рівні. Достатня кількість (40,0 %) досягла успіху на цих змаганнях, це 70,5 % від спортсменів, які приймали участь. Отже даний показник є досить важливим критерієм для прогнозування подальшої кар'єри спортсмена. Він може бути використаний у системі відбору спортсменів, а також при плануванні та корекції навчально-тренувального процесу.

Проаналізуємо загальну кількість не призерів чемпіонату Європи серед юніорів, які приймали участь та досягли успіху у змаганнях серед дорослих за всі роки. Майже кожен четвертий спортсмен (24,7 %) виборов можливість приймати участь у міжнародних змаганнях серед дорослих. Але досить мали відсоток спортсменів досягли успіху (5,2 %) на дорослому рівні.

Проводивши порівняльний аналіз призерів та не призерів, слід констатувати, що призери чемпіонату Європи серед юніорів досягають більш значних результатів в майбутньому: змогли вибороти право участі на змаганнях серед дорослих 56,7 % проти 24,7 % та здобули медаль на цих змаганнях 40,0 % проти 5,2 %. Отже, призери юніорських чемпіонатів

Європи у 2,3 частіші виборюють право участі на змаганнях серед дорослих та у 7,7 разів більше стають призерами цих змагань.

Проведено аналіз виступів борців на чемпіонатах світу серед юніорів з метою порівняння їх результатів з результатами спортсменами-учасниками чемпіонатів Європи серед юніорів. Слід зазначити, що чемпіонат світу серед юніорів з греко-римської боротьби не проводився у 2002 та 2004 роках. У таблиці 3 представлені кількість учасників чемпіонату світу з греко-римською боротьби серед юніорів та їх подальші досягнення серед дорослих.

У 2000, 2001, 2003 а 2010 роках, значна кількість спортсменів (більше половини), які приймали участь на чемпіонаті світу серед юніорів змогла вибороти право участі на міжнародних змаганнях серед дорослих. В інші роки ця кількість значно менше. Також слід зазначити, що з 2005 по 2007 роки тільки один представник складу збірної України серед юніорів зміг стати призером міжнародних змагань серед дорослих.

Проведено аналіз загальної кількості спортсменів-призерів серед юніорів, які приймали участь та змогли досягнути успіху серед дорослих (результати представлені у відсотках). Більше 90 % спортсменів, які буди призерами на чемпіонаті світу серед

юніорів змогли вибороти путівку на міжнародні змагання серед дорослих. Це досить високий показник, які є важливим для прогнозування виступів майбутніх

спортсменів. Більше половини спортсменів (61,9 %) змогли досягнути успіху на змаганнях серед дорослих, що є теж досить суттєвим.

Таблиця 3

Кількість борців-учасників чемпіонатів світу серед юніорів та їх подальші досягнення

Рік	Кількість борців	Кількість борців-учасників на змагання серед дорослих	Кількість борців-призерів на змагання серед дорослих
2000	9	8	6
2001	9	6	5
2003	8	6	4
2005	8	3	1
2006	8	3	1
2007	7	3	1
2008	8	3	2
2009	7	3	3
2010	8	6	4
2011	8	4	2

В порівнянні з подальшими досягненнями спортсменів, які були призерами на чемпіонаті Європи, то спортсмени призери чемпіонату світу серед юніорів в 1,6 більше у відсотках приймають участь серед дорослих та в 1,5 частіше стають призерами міжнародних змагань серед дорослих.

Відсоток спортсменів, які змогли прийняти участь та посісти призові місця серед дорослих(подальша кар'єра) з не призерів чемпіонату світу серед юніорів проаналізовано далі. Майже половина (44,1 %) не призерів змогли вибороти путівку на міжнародні змагання серед дорослих та прийняли там участь. В той же час, серед не призерів 27,1 % змогли досягнути успіху на змаганнях серед дорослих (чемпіонат Європи, чемпіонат світу або Олімпійські ігри).

Проводячи порівняльний аналіз з досягнень спортсменів не призерів чемпіонату світу та чемпіонату Європи серед юніорів, встановлено, що не призери чемпіонату світу в 1,8 разів частіше продовжують міжнародну кар'єру серед дорослих та у 5,2 разів частіше отримують медалі на міжнародних змаганнях.

Висновки.

Аналіз виступів збірної України з греко-римської боротьби на чемпіонаті Європи серед кадетів показав, що переможцями стали 5,0 % спортсменів та 27, 9 % призерами. Різниця між призерами та не призерами у подальших досягненнях є досить вагомою: відсоток спортсменів, які змогли вибороти путівку на участь у міжнародних змаганнях серед дорослих у 1,45 вищу у призерів, а відсоток спортсменів, які змогли досягнути успіху на цих змаганнях – 3,2 рази більше. Збірну України з греко-римської боротьби на чемпіонатах Європи серед юніорів з 2000 по 2011 представляло 77 спортсменів, з них в цілому 6,5 % спортсменів здобули золоті медалі та 39,0 % стали призерами. Серед призерів чемпіонату, значна кількість спортсменів (56,7 %) змогли вибороти право участі на змаганнях серед дорослих на високому міжнародному рівні та певна частина (40,0 %) досягла успіху на цих змаганнях. Даний показник можна розглядати, як досить важливий критерій для прогнозування подальшої кар'єри спортсмена. Він може бути використаний у системі відбору спортсменів, а також при плануванні та корекції навчально-

тренувального процесу. За розглянутий період часу переможцями чемпіонату світу серед юніорів ставали чотири спортсмена, це 5,0 % від загальної кількості та 21 раз спортсмени збірної ставали призерами (26,2 %). Більше 90 % спортсменів, які буди призерами на чемпіонаті світу серед юніорів змогли вибороти путівку на міжнародні змагання серед дорослих та значна частка (61,9 %) змогли досягнути успіху на змаганнях серед дорослих. Це досить високий показник, які є важливим для прогнозування виступів майбутніх спортсменів.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку полягають у проведенні порівняльного аналізу результатів збірної України з іншими збірними та визначення особливостей.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної організації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Абдуллаєв, А.К., & Ребар, І.В. (2018). *Теорія і методика викладання вільної боротьби*. Однорог, Мелітополь.
- Бойко, В.Ф., Малинський, І.І., Андрейцев, В.А., & Яременко, В.В. (2014). Соревновательная деятельность высококвалифицированных борцов вольного стиля на современном этапе. *Физическое воспитание студентов*, 4, 13–19.
- Бойченко, Н.В., & Белянінов, Р.І. (2017). Показники змагальної діяльності борців. *Єдиноборства*, 23-26.
- Бойченко, Н.В., Чертов, І.І., Пирог, Ю.А., & Алексєєв, А.Ф. (2020). Аналіз показників змагальної діяльності висококваліфікованих дзюдоїсток легких вагових категорій. *Єдиноборства*, 4-12.
- Голоха, В.Л., & Картавий, Д.Д. (2019). Особливості технічної підготовки в спортивній боротьбі. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах*, 1, 22-25.
- Голоха, В.Л., & Романенко, В.В. (2021). Аналіз виступу борців на Чемпіонаті України 2020 року з вільної боротьби. *Єдиноборства*, 1, 12-19.
- Задорожна, О.Р. (2021). Тактика участі провідних спортсменок світу у системі змагань з жіночої боротьби упродовж олімпійського циклу 2013-2016 рр. *Єдиноборства*, 2, 47-61.
- Катыхин, В.Н., Тропин, Ю.Н., & Латышев, Н.В. (2021). Профили сильнейших бойцов смешанных единоборств ММА. *Єдиноборства*, 2, 20-32.
- Коробейников, Г.В., & Радченко, Ю.А. (2009). Сучасна змагальна діяльність у греко-римській боротьбі (на основі виступу збірної команди України на чемпіонаті Європи 2008). *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, 2, 56-58.
- Костюкевич, В.М. (2014). Моделирование в системе подготовки спортсменов высокой квалификации. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 18(2), 92-102.
- Латышев, М., Шандригось, В., Рибак, Л., & Мозолюк, О. (2018). Аналіз результатів виступу збірних команд України з вільної боротьби. *Спортивна наука України*, 4(86), 37-44.
- Латышев, М.В., Квасниця, О.М., Спесивих, О.О., & Квасниця, І.М. (2019). Прогнозування: методи, критерії та спортивний результат. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 1, 39-47.
- Латышев, Н., Шандригось, В., Тропин, Ю., Квасниця, О., & Головач, І. (2020). Женская борьба: анализ результатов выступления сборной команды Украины. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 9 (28), 237-243.
- Латышев, Н.В., & Тропин, Ю.Н. (2020). Анализ спортивных карьер олимпийских чемпионов в греко-римской борьбе. *Єдиноборства*, 4, 22-34.
- Платонов, В.Н. (2015). *Система подготовки спортсменов в олимпийском спорте*. Олимпийская литература. Киев.

- Романенко, В.В., Голоха, В.Л., Алексєєв, А.Ф., & Коваленко, Ю.М. (2020). Методика оцінки змагальної діяльності однокорців з використанням комп'ютерних технологій. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 6 (80), 65-72.
- Сушко, Р., & Дорошенко, Е. (2016). Глобалізація в сучасному світі та її вплив на спорт вищих досягнень. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 2, 140–146.
- Тараканов, Б.И., & Апойко, Р.Н. (2013). Системно-исторический анализ и тенденции развития вольной борьбы в программах Олимпийских игр. *Ученые записки университета имени П.Ф. Лесгафта*, 4 (98), 160-165.
- Тропин, Ю.Н., & Бойченко, Н.В. (2017). Техничко-тактичеське мастерство борца. *Єдиноборства*, 1, 78-81.
- Тропин, Ю.Н., & Пашков, И.Н. (2015). Особенности соревновательной деятельности высококвалифицированных борцов греко-римского стиля различных манер ведения поединка. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 3, 64-68.
- Тропин, Ю.Н., Латишев, Н.В., Королев, Б.А., & Ляшенко, Е.Р. (2020). Модельные характеристики техничко-тактичеськой подготовленности сильнейших борцов мира. *Єдиноборства*, 1, 58-71.
- Тропин, Ю.Н., Латышев, Н.В., Бойченко, Н.В., Кожанова, О.С., & Мозолук, А.В. (2020). Анализ выступлений сборной команды Украины по греко-римской борьбе. *Український журнал медицини, біології та спорту*, 5(3), 492-497.
- Тропин, Ю.Н., Луданов, К.В., & Галашко, М.Н. (2020). Показатели соревновательной деятельности высококвалифицированных борцов различных весовых категорий. *Єдиноборства*, 2(16), 61-73.
- Шандригось, В.І. (2018). Системно-історичний аналіз досягнень країн-учасниць в змаганнях з вільної боротьби на Олімпійських Іграх (1904-2016 рр.). *Єдиноборства*, 1 (7), 89-97.
- Шандригось, В.І., Латишев, М.В., Розторгуй, М.С., & Первачук, Р.В. (2021). Аналіз відбору зі спортивної боротьби на Олімпійські ігри у Токіо. *Єдиноборства*, 84-98.
- Вомра, Т.О. (2009). *Periodization training: Theory and methodology (5th ed.)*. Human Kinetics.
- Boychenko, N.V., Tropin, Y.M., & Panov, P.P. (2013). Technique and tactics in wrestling. *Fizicheskoe vospitanie i sport v vysshikh uchebnykh zavedeniyakh: Sbornik statey IKh mezhdunarodnoy nauchnoy konferentsii*, 52-56.
- Gulbin, J., Weissensteiner, J., Oldenzel, K., & Gagné F. (2013). Patterns of performance development in elite athletes. *European Journal of Sport Science*, 13(6), 605-614.
- Johnston K., Wattie, N., Schorer, J., & Baker, J. (2018). Talent Identification in Sport: A Systematic Review. *Sports Medicine*, 48 (1), 97-109.
- Li, P., De Bosscher, V., Pion, J., Weissensteiner, J.R., & Vertonghen, J. (2018). Is international junior success a reliable predictor for international senior success in elite combat sports? *European journal of sport science*, 18(4), 550–559.
- Pityn, M., Briskin, Y., Perederiy, A., Galan, Y., Tsyhykalo, O., & Popova, I. (2017). Sport specialists attitude to structure and contents of theoretical preparation in sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(3), 988 - 994.
- Tropin, Y., & Boychenko, N. (2014). Analysis of techno-tactical preparedness of highly skilled wrestlers of Greco-Roman style after changes competition. *Slobozhanskyi science and sport bulletin*, 2, 117-120.
- Tropin, J.N., & Boychenko, N.V. (2017). Soderzhanie razlichnyh storon podgotovki borcov. *Edinoborstva*, 4, 79-83.
- Tropin, Y., Korobeynikov, G., Korobeynikova, L., & Shackih, V. (2018). The impact of rule changes on the competitive activity indices in Greco-Roman wrestling. *Science in Olympic Sport*, 4, 58-64.

United World Wrestling. Access Mode: – [Электронный ресурс]. – Режим доступа <https://unitedworldwrestling.org/> (дата обращения: 02.10.2021).

Стаття надійшла до редакції: 12.01.2022 р.

Опубліковано: 21.02.2022 р.

Аннотация. *Латышев Н.В., Лахтадыр Е.В., Чорний И.В., Цисар В.В. Катыхин В.Н. Важность достижений среди кадетов и юниоров в греко-римской борьбе. Цель: установить важность достижений среди кадетов и юниоров в греко-римской борьбе для прогнозирования дальнейшей карьеры спортсмена. Материал и методы. В исследовании использовались следующие методы: анализ научно-методической информации и источников Интернета, анализ соревновательной деятельности, методы математической статистики. Проанализированы все выступления сборной Украины на чемпионате Европы среди кадетов с 2000 по 2010 годы. Также проанализированы все выступления сборной Украины на чемпионате Европы и мира среди юниоров с 2000 по 2010 годы. Было подсчитано количество участников, количество победителей, количество медалистов для каждого года выступления. С целью определения значения спортивного результата была проанализирована дальнейшая карьера всех участников чемпионатов Европы среди кадетов. Анализ проводился отдельно для кадетов, являвшихся призерами на чемпионате Европы и спортсменов, не занявших призовых мест. Аналогичный анализ был проведён для всех участников чемпионатов Европы среди юниоров. Исходные данные выступлений взяты с официального сайта Международной федерации борьбы United World Wrestling. Результаты: анализ выступлений сборной Украины по греко-римской борьбе на чемпионате Европы среди кадетов показал, что победителями стали 5,0 % спортсменов и 27,9 % призерами. Разница между призерами и не призерами в дальнейших достижениях достаточно весома: процент спортсменов, которые смогли завоевать путевку на участие в международных соревнованиях среди взрослых в 1,45 выше у призеров, а процент спортсменов, которые смогли добиться успеха на этих соревнованиях - 3,2 раза больше. Сборную Украины по греко-римской борьбе на чемпионатах Европы среди юниоров с 2000 по 2011 год представляло 77 спортсменов, из них в общей сложности 6,5 % спортсменов получили золотые медали и 39,0 % стали призерами. Среди призеров чемпионата, значительное количество спортсменов (56,7 %) смогли завоевать право участия на соревнованиях среди взрослых на высоком международном уровне и определенная часть (40,0 %) преуспела на этих соревнованиях. За рассматриваемый период времени победителями чемпионата мира среди юниоров становились четыре спортсмена, это 5,0 % от общего количества и 21 раз спортсмены сборной становились призерами (26,2 %). Более 90% спортсменов, которые были призерами на чемпионате мира среди юниоров смогли завоевать путевку на международные соревнования среди взрослых и значительная доля (61,9 %) смогли добиться успеха на соревнованиях среди взрослых. Это достаточно высокий показатель, который важен для прогнозирования выступлений будущих спортсменов. Выводы. Результат выступления на соревнование среди юниоров можно рассматривать как важный критерий для прогнозирования дальнейшей карьеры спортсмена. В то время как результаты чемпионата мира более важны, чем чемпионата Европы.*

Ключевые слова: греко-римская борьба, соревнования, результат, карьера, кадеты, юниоры.

Abstract. *Latyshev M., Lakhtadyr O., Chornii I., Tsisar V., Katykhin V. The importance of achievements among cadets and juniors in Greco-Roman wrestling. Purpose: to establish the importance of achievements among cadets and juniors in Greco-Roman wrestling to predict the future career of the athlete. Material and methods. The following methods were used in the study:*

analysis of scientific and methodological information and Internet sources, analysis of competitive activities, methods of mathematical statistics. All performances of the national team of Ukraine at the European Championship among cadets from 2000 to 2010 are analyzed. Also, all the performances of the national team of Ukraine at the European and World Junior Championships from 2000 to 2010 were analyzed. The number of participants, the number of winners, the number of medalists separately for each year of performance were counted. In order to determine the significance of the sports result, the further careers of all participants of the European Cadet Championships were analyzed. The analysis was conducted separately for cadets who were winners of the European Championships and athletes who did not win prizes. A similar analysis was conducted for all participants in the European Junior Championships. The initial data of the speeches are taken from the official website of the International Wrestling Federation United World Wrestling. **Results:** analysis of the performances of the national team of Ukraine in Greco-Roman wrestling at the European Championship among cadets showed that the winners were 5,0% of athletes and 27,9 % of winners. The difference between winners and non-winners in subsequent achievements is quite significant: the percentage of athletes who were able to win a ticket to international competitions among adults is 1,45 higher than the winners, and the percentage of athletes who were able to succeed in these competitions – 3,2 times more. The national team of Ukraine in Greco-Roman wrestling at the European Junior Championships from 2000 to 2011 was represented by 77 athletes, of which 6,5 % of athletes won gold medals and 39,0 % became winners. Among the winners of the championship, a significant number of athletes (56,7 %) were able to win the right to participate in competitions among adults at a high international level and a certain part (40,0 %) succeeded in these competitions. During the period under review, four athletes became the winners of the World Junior Championships, which is 5,0 % of the total number, and 21 times the team's athletes became winners (26,2 %). More than 90 % of athletes who will be winners of the World Junior Championships were able to win a ticket to international competitions among adults and a significant proportion (61,9 %) were able to succeed in competitions among adults. This is a fairly high figure, which is important for predicting the performances of future athletes. **Conclusions.** The result of a junior competition can be considered as an important criterion for predicting the athlete's future career. While the results of the World Cup are more important than the European Championship.

Keywords: Greco-Roman wrestling, competition, result, career, cadets, juniors.

References

- Abdullajev, A.K., & Rebar, I.V. (2018). *Teorija i metodyka vykladannja vil'noi' borot'by*. Odnorog, Melitopol'.
- Bojko, V.F., Malinskij, I.I., Andrejcev, V.A., & Jaremenko, V.V. (2014). Sorevnovatel'naja dejatel'nost' vysokokvalificirovannyh borcov vol'nogo stilja na sovremennom jetape. *Fizicheskoe vospitanie studentov*, 4, 13–19.
- Boychenko, N.V., & Bjeljaninov, R.I. (2017). Pokaznyky zmagal'noi' dijial'nosti borciv. *Jedynoborstva*, 23-26.
- Boychenko, N.V., Chertov, I.I., Pyrog, Ju.A., & Aleksjejev, A.F. (2020). Analiz pokaznykiv zmagal'noi' dijial'nosti vysokokvalifikovanyh dzjudoi'stok legkyh vagovyh kategorij. *Jedynoborstva*, 4-12.
- Goloha, V.L., & Kartavyj, D.D. (2019). Osoblyvosti tehnicnoi' pidgotovky v sportyvnyj borot'bi. *Problemy i perspektyvy rozvytku sportyvnyh igor i jedynoborstv u vyshhyh navchal'nyh zakladah*, 1, 22-25.
- Goloha, V.L., & Romanenko, V.V. (2021). Analiz vystupu borciv na Chempionati Ukraïny 2020 roku z vil'noi' borot'by. *Jedynoborstva*, 1, 12-19.
- Zadorozhna, O.R. (2021). Takyka uchasti providnyh sportsmenok svitu u systemi zmagani' z zhinochoi' borot'by uprodovzh olimpijs'kogo cyklu 2013-2016 rr. *Jedynoborstva*, 2, 47-61.

- Katyhin, V.N., Tropin, Ju.N., & Latyshev, N.V. (2021). Profili sil'nejshih bojcov smeshannyh edinoborstv MMA. *Edinoborstva*, 2, 20-32.
- Korobejnikov, G.V., & Radchenko, Ju.A. (2009). Suchasna zmagal'na dij'al'nist' u greko-rims'kij borot'bi (na osnovi vistupu zbirnoi' komandi Ukraïni na chempionati Jevropi 2008). *Teorija i metodika fizichnogo vihovannja i sportu*, 2, 56-58.
- Kostjuevich, V.M. (2014). Modelirovanie v sisteme podgotovki sportsmenov vysokoj kvalifikacii. *Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ja nacii*, 18(2), 92-102.
- Latyshev, M., Shandrygos', V., Rybak, L., & Mozoljuk, O. (2018). Analiz rezul'tativ vystupu zbirnyh komand Ukraïny z vil'noi' borot'by. *Sportyvna nauka Ukraïny*, 4(86), 37-44.
- Latyshev, M.V., Kvasnycja, O.M., Spesyvyh, O.O., & Kvasnycja, I.M. (2019). Prognozuvannja: metody, kryterii' ta sportyvnyj rezul'tat. *Sportyvnyj visnyk Prydniprov'ja*, 1, 39-47.
- Latyshev, N., Shandrygos', V., Tropin, Ju., Kvasnica, O., & Golovach, I. (2020). Zhenskaja bor'ba: analiz rezul'tatov vystuplenija sbornoj komandy Ukrainy. *Fizichna kul'tura, sport ta zdorov'ja nacii*, 9 (28), 237-243.
- Latyshev, N.V., & Tropin, Ju.N. (2020). Analiz sportivnyh kar'er olimpijskih chempionov v greko-rimskoj bor'be. *Edinoborstva*, 4, 22-34.
- Platonov, V.N. (2015). *Sistema podgotovki sportsmenov v olimpijskom sporte*. Olimpijskaja literatura. Kiev.
- Romanenko, V.V., Goloha, V.L., Aleksjejev, A.F., & Kovalenko, Ju.M. (2020). Metodyka ocinky zmagal'noi' dij'al'nosti odnorbociv z vykorystannjam komp'juternyh tehnologij. *Slobozhans'kyj naukovo-sportyvnyj visnyk*, 6 (80), 65-72.
- Sushko, R., & Doroshenko, E. (2016). Globalizacija v suchasnomu sviti ta ii' vplyv na sport vyshhyh dosjagnen'. *Sportyvnyj visnyk Prydniprov'ja*, 2, 140-146.
- Tarakanov, B.I., & Apojko, R.N. (2013). Sistemno-istoricheskij analiz i tendencii razvitija vol'noj bor'by v programmah Olimpijskih igr. *Uchenye zapiski universiteta imeni P.F. Lesgafte*, 4 (98), 160-165.
- Tropin, Ju.N., & Boychenko, N.V. (2017). Tehniko-takticheskoe masterstvo borca. *Edinoborstva*, 1, 78-81.
- Tropin, Ju.N., & Pashkov, I.N. (2015). Osobennosti sorevnovatel'noj dejatel'nosti vysokokvalificirovannyh borcov greko-rimskogo stilja razlichnyh maner vedenija poedinka. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 3, 64-68.
- Tropin, Ju.N., Latishev, N.V., Korolev, B.A., & Ljashenko, E.R. (2020). Model'nye charakteristiki tehniko-takticheskij podgotovlennosti sil'nejshih borcov mira. *Edinoborstva*, 1, 58-71.
- Tropin, Ju.N., Latyshev, N.V., Bojchenko, N.V., Kozhanova, O.S., & Mozoljuk, A.V. (2020). Analiz vystuplenij sbornoj komandy Ukrainy po greko-rimskoj bor'be. *Ukraïns'kij zhurnal medicini, biologii ta sportu*, 5(3), 492-497.
- Tropin, Ju.N., Ludanov, K.V., & Galashko, M.N. (2020). Pokazateli sorevnovatel'noj dejatel'nosti vysokokvalificirovannyh borcov razlichnyh vesovyh kategorij. *Edinoborstva*, 2(16), 61-73.
- Shandrygos', V.I. (2018). Systemno-istorychnyj analiz dosjagnen' kraï'n-uchasnyč v zmagannjah z vil'noi' borot'by na Olimpijs'kyh Igrah (1904-2016 rr.). *Jedynoborstva*, 1 (7), 89-97.
- Shandrygos', V.I., Latyshev, M.V., Roztorguj, M.S., & Pervachuk, R.V. (2021). Analiz vidboru zi sportyvnoi' borot'by na Olimpijs'ki igry u Tokio. *Jedynoborstva*, 84-98.
- Bompa, T.O. (2009). *Periodization training: Theory and methodology (5th ed.)*. Human Kinetics.
- Boychenko, N.V., Tropin, Y.M., & Panov, P.P. (2013). Technique and tactics in wrestling. *Fizicheskoe vospitanie i sport v vysshikh uchebnykh zavedeniyakh: Sbornik statey IKh mezhdunarodnoy nauchnoy konferentsii*, 52-56.
- Gulbin, J., Weissensteiner, J., Oldenzel, K., & Gagné F. (2013). Patterns of performance development in elite athletes. *European Journal of Sport Science*, 13(6), 605-614.

- Johnston K., Wattie, N., Schorer, J., & Baker, J. (2018). Talent Identification in Sport: A Systematic Review. *Sports Medicine*, 48 (1), 97-109.
- Li, P., De Bosscher, V., Pion, J., Weissensteiner, J.R., & Vertonghen, J. (2018). Is international junior success a reliable predictor for international senior success in elite combat sports? *European journal of sport science*, 18(4), 550–559.
- Pityn, M., Brisikin, Y., Perederiy, A., Galan, Y., Tsyhykalo, O., & Popova, I. (2017). Sport specialists attitude to structure and contents of theoretical preparation in sport. *Journal of Physical Education and Sport*, 17(3), 988 - 994.
- Tropin, Y., & Boychenko, N. (2014). Analysis of techno-tactical preparedness of highly skilled wrestlers of Greco-Roman style after changes competition. *Slobozhanskyi science and sport bulletin*, 2, 117-120.
- Tropin, J.N., & Boychenko, N.V. (2017). Soderzhanie razlichnyh storon podgotovki borcov. *Edinoborstva*, 4, 79-83.
- Tropin, Y., Korobeynikov, G., Korobeynikova, L., & Shackih, V. (2018). The impact of rule changes on the competitive activity indices in Greco-Roman wrestling. *Science in Olympic Sport*, 4, 58-64.
- United World Wrestling. Access Mode: – [Електронний ресурс]. – Режим доступа <https://unitedworldwrestling.org/> (дата обращения: 02.10.2021).

Відомості про авторів / Information about the Authors:

Латишев Микола Вікторович: к.фіз.вих., доцент, доцент кафедри фізичного виховання і педагогіки спорту; Київський університет імені Бориса Грінченка: вул. Маршала Тимошенка 13-б, м. Київ, 04212, Україна.

Латишев Николай Викторович: к.физ.восп., доцент, доцент кафедри фізического виховання и педагогіки спорту; Киевский университет имени Бориса Гринченко: ул. Маршала Тимошенко 13-б, г. Киев, 04212, Украина.

Mykola Latyshev: PhD (Physical Education and Sport), Associate Professor: Borys Grinchenko Kyiv University: Marshala Tymoshenko, 13-B, Kyiv, 04212, Ukraine.

<https://orcid.org/0000-0001-9345-2759>

E-mail: nlatyshev.dn@gmail.com

Лахтадыр Олена Володимирівна: к.псих.н., доцент кафедри спорту та фітнесу; Київський університет імені Бориса Грінченка: вул. Маршала Тимошенка 13-б, м. Київ, 04212, Україна.

Лахтадыр Елена Владимировна: к.псих.н., доцент кафедри спорту и фитнеса; Киевский университет имени Бориса Гринченко: ул. Маршала Тимошенко 13-б, г. Киев, 04212, Украина.

Olena Lakhtadyr: Phd (Psychological sciences) Associate Professor; Borys Grinchenko Kyiv University: Marshala Tymoshenko, 13-B, Kyiv, 04212, Ukraine.

E-mail: o.lakhtadyr@kubg.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7375-2487>

Чорній Ілона Василівна: старший викладач кафедри спорту та фітнесу; Київський університет імені Бориса Грінченка: вул. Маршала Тимошенка 13-б, м. Київ, 04212, Україна.

Чорний Илона Васильевна: старший преподаватель кафедры спорту и фитнеса; Киевский университет имени Бориса Гринченко: ул. Маршала Тимошенко 13-б, г. Киев, 04212, Украина.

Iлона Chornii: Senior Lecturer, Department of Sports and Fitness; Borys Grinchenko Kyiv University: Marshala Tymoshenko, 13-B, Kyiv, 04212, Ukraine.

<https://orcid.org/0000-0001-7138-2323>

E-mail: i.chornii@kubg.edu.ua

Цісар Віктор Вікторович: старший викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту; Хмельницький національний університет, вул. Інститутська 11, м. Хмельницький, 29016, Україна.

Цісар Віктор Вікторович: старший преподаватель кафедры теории и методики физического воспитания и спорта; Хмельницкий национальный университет; ул. Институтская 11, г. Хмельницкий, 29016, Украина.

Viktor Tsisar: Senior Lecturer of the Department of Theory and Methods of Physical Education and Sports; Khmelnytsky National University, Institutska Street 11. Khmelnytskyi, 29016, Ukraine.

<https://orcid.org/0000-0001-6706-5448>

E-mail: viktorcisar82@icloud.com

Катихін Володимир Миколайович: викладач; Національна академія Національної гвардії України; Майдан Захисників України 3, Харків, 61000, Україна.

Катыхин Владимир Николаевич: преподаватель; Национальная академия Национальной гвардии Украины; площадь Защитников Украины 3, Харьков, 61000, Украина.

Volodymir Katykhin: Lecturer, National Academy of National Guard of Ukraine; Square Defenders of Ukraine 3, Kharkov, 61000, Ukraine.

<https://orcid.org/0000-0002-5936-6053>

E-mail: vova048@gmail.com